

Неколико дана пред крај 2023. године, Национална банка Косова је обзанила да од 1. фебруара неће толерисати плаћања у динарима.

Да ће Приштина повући овај или сличан потез како би успоставила контролу над системом плаћања на целој територији знало се и пола године уназад, а сам председник Вучић је више пута, истина узгредно, спомињао намере Албина Куртија.

▣ Мишљење гувернера Аврамовића

Подсетимо ли се легендарног гувернера Драгослава Аврамовића и његове тезе да се "држава простире дотле докле сеже употреба њене валуте", разумећемо суштину актуелног повећања затегнутости на југу

Међутим, јавност Србије је тек неколико дана пред ступање одлуке на снагу 1. фебруара сазнала више о променама које битно мењају начин финансијског функционисања, па и живота у целости, српске заједнице у јужној покрајини. Учињена је мобилизација јавног мњења, све са идејом да се продужи досадашње стање када у српској заједници функционише динар, практично исто као и у Србији.

Подсетимо ли се легендарног гувернера Драгослава Аврамовића и његове тезе да се "држава простире дотле докле сеже употреба њене валуте", разумећемо суштину

Показује ли валута чије је Косово? Динар као девизно средство плаћања на КиМ

Пише: Живан Лазић
уторак, 06 фебруар 2024 00:10

актуелног повећања затегнутости на југу.

Политичка гарнитура која обавља власт у Приштини је свесна да је њен легалитет у пуној зависности од воље великих сила и почива на бази Бондстил. Реална снага и досег власти додатно је умањена чињеницом да Приштина не управља финансијским системом на целој територији. Посматрајући свакодневни живот, потпуна употреба динара на северу Косова и скоро потпуна у српским енклавама јужније, јесте оно што највидљивије релативизује власт Приштине.

Рат у Украјини помаже Приштини

Наравно да је Курти, у српској јавности представљен као прототип агресивне албанско-косовске политике, чекао повољан тренутак да финансијски систем у целости

Пише: Живан Лазић
уторак, 06 фебруар 2024 00:10

приведе себи. Рат у Украјини и убрзање иницијативе Запада да на Косову доврши формирање нове државе били су сјајна прилика за Куртија да реши питање употребе валуте.

Инцидент у Бањској је послужио као одличан изговор да Приштина интензивира рад на довршетку успостављања власти на целој територији и у свим сегментима. Протеривање динара из употребе је можда и најзначајнији потез у заокруживању комплетне власти "лажне државе Косово".

Од како је је пре непуних 12 година дошао на власт, Вучић је, на изненађење целог политичког спектра, учинио неколико значајних, али и спорних потеза. Препустио је Приштини управљање над међународним телефонским бројем, руковање необично значајним водним комплексом Газиводе, баш као што је препустио и вођење истражних и судских поступака

Актуелна српска власт инсистира да Косово заправо нема валуту. У употреби је евро, али о томе са Европском унијом није потписан никакав уговор, а морао би баш према правилима Брисела. На сајту ЕУ само пише да се евро употребљава на Косову (и у Црној Гори). Реч је о малим и сиромашним државама за чије функционисање је, у односу на европске прилике, потребна незнатна количина евра и стога употреба европске валуте на ове две територије није опасност за европски финансијски систем. Међутим, Монако, Андора и друге мале државе унутар Европе су са Бриселом склопиле споразум о коришћењу европске валуте.

▣ Протеривање динара

У Србији се често може чути да Косово, заправо, и нема легалну валуту. Није да није тачно, али не види се како би Србија могла да се искористи овом недореченошћу творевине на југу. Живот на знатно већем делу Косова је базиран на еврџу, мада се унутар албанског корпуса размишља и опреласку на долар. Свесни су Албанци чијом заслугом су дошли до садашње позиције. Уосталом, споменик Билу Клинтону у Приштини најбоље показује коме највише верују у највећем косовском граду.

Показује ли валута чије је Косово? Динар као девизно средство плаћања на КиМ

Пише: Живан Лазић
уторак, 06 фебруар 2024 00:10

Од како је пре непуних 12 година дошао на власт, Вучић је, на изненађење целог политичког спектра, учинио неколико значајних, али и спорних потеза. Препустио је Приштини управљање над међународним телефонским бројем, руковање необично значајним водним комплексом Газиводе, баш као што је препустио и вођење истражних и судских поступака.

Заиграо је на идеју Заједнице српских општина, у Бриселском споразуму то се јасно види. Међутим, садржај и реалан значај те заједнице умногоме је добијао на значају баш функционисањем динара као платежног средства. Протеривањем динара са севера Косова многи сматрају да се значај ЗСО знатно умањује. И то пре него што је и формирана.

Динар као девиза

Бриге Срба на Косову ће наредних дана бити веће. Готово у целости су везани за економски систем Србије. Порцењује се да их има измеђи 110.000 и 120.000, док отприлике 40.000 њих прима плату из буџета Србије. Само у образовању има 7.100 запослених. Ту је и око 32.000 пензионера, те 10.000 корисника социјалне помоћи и 5.000 земљорадника којима се субвенције такође исплаћују из Београда.

Показује ли валута чије је Косово? Динар као девизно средство плаћања на КиМ

Пише: Живан Лазић

уторак, 06 фебруар 2024 00:10

Многи од њих новац добијају "на руке", а не на банковни рачун. Платни промет је обављан кроз филијале и пословнице Комерцијалне банке, али је ова банкарска кућа већ неко време у власништву Нове љубљанске банке. Чим је чула за новост, моментално је затворила пословнице у местима са српском већином. Пословнице постоје по местима где је контрола Приштине неупитна, али то би начило да клијенти користе евро.

Међутим, овај начин функционисања имплицитно значи одустајање Србије од још једног израза сопственог легалитета на Косову. Тешко је наћи шта би био јаснији и видљивији израз губљења државног легитимитета од повлачења новца са одређене територије

Додуше, у српским срединама има пословнице и Поштанска банка, али није јасно како ће се одвијати снабдевање динарима, поготово ако се јави ризик од оптужбе за незакониту употребу новца. Мада протеран из употребе, динар на Косову не би био и забрањен. Имао би статус девизе. Дакле, било би могуће да се из Београда плате, пензије и слично шаље у динарима, наравно на девизни рачун становника Косова отворен у некој од тамошњих банака. Потом би се динари, уз банкарску провизију и по курсу који би се

Пише: Живан Лазић
уторак, 06 фебруар 2024 00:10

успоставио на тржишту у Приштини, трансферисали у евре.

▣ Губљене легитимета

Реч је у могућем начину функционисања рада дела косовског живља у српским институцијама, при чему би им се зараде исплаћивале у динарима. Међутим, овај начин функционисања имплицитно значи одустајање Србије од још једног израза сопственог легалитета на Косову. Тешко је наћи шта би био јаснији и видљивији израз губљења државног легитиметета од повлачења новца са одређене територије.

Остаје да се прати даљи ток догађаја и видимо важи ли и даље теза драгог деда Аврама како досег употребе новца одређује и домета државе.

[\(021.pc\)](#)